

بسمه تعالی

طرح ولایت

به نظر من این طرح (طرح ولایت) بایستی فراگیر شود... هرچه درباره‌ی آن سرمایه‌گذاری شود، به نظر من زیاد نیست. رهبر معظم انقلاب اسلامی ادامه... بقائه

بنیاد شهید و امور ایثارگران

معاونت فرهنگی و آموزشی

ضرورت، فازهای عملیاتی و برآورد های مالی، محتوا

طرح ولایت

طرح عینی و کارآمد جهت ساخت فکری و فرهنگی

اصلی ترین دغدغه های صف اول روحانیت اصیل و انقلابی در روزهای آغازین تحقق انقلاب اسلامی معرفی اسلام ناب به عنوان یک مکتب در مقابل اسلام التقاطی به جوانان کشور بود. مکتبی ناظر به زندگی اجتماعی انسانها و برخوردار از تمام عناصر فکری و عملی لازمه یک مکتب که در آن هستی، انسان و اجتماع بشر آنگونه که مدنظر اسلام حقیقی است به جوانان معرفی گردد؛ یعنی برخوردار از هر دو بخش اساسی یک مکتب یعنی در وهله اول، جهان بینی، باورها و معرفی دقیق هسته های آفرینش و در وهله دوم ارزش ها و فلسفه های فردی و اجتماعی آن یعنی ایدئولوژی به صورتی که این ارزشها ریشه در باورها داشته باشد.

دغدغه ای که حیات ظاهری شهید مطهری را آن زمان که دست به قلم برد و در برابر انحراف ها و التقاط های فکری گروهک ها مثل فرقان و مجاهدین بنای بر معرفی اسلام ناب گرفت خاتمه داد. هرچند که ثمره تلاشهای سال های پایانی عمرشان یعنی شش جلد کتاب "مقدمه ای بر جهان بینی اسلامی" پایه حرکت معرفی اسلام ناب در دهه های آینده انقلاب شد اما این دغدغه عظیم در آن سال های آغازین انقلاب و پاسخی که نمی یافت دلنگرانی های نیروهای تراز اول انقلاب چون شهید بهشتی را رقم می زد که در آن نامه معروف به حضرت امام (ره) در سال ۱۳۵۹ نوشتند: "دوگانگی موجود میان مدیران کشور بیش از آن که جنبه شخصی داشته باشد، به اختلاف دو بینش مربوط می شود. یک بینش معتقد و ملتزم به فقهت و اجتهاد، اجتهادی که در عین زنده بودن و پویا بودن، باید سخت ملتزم به وحی و تعهد در برابر کتاب و سنت باشد، بینش دیگر در پی اندیشه ها و برداشت های بینابین، که نه به کلی از وحی بریده است و نه آن چنان که باید و شاید در برابر آن متعهد و پای بند، و گفته ها و نوشته ها و کرده ها بر این موضوع بینابین گواه..."

بینش اول در برابر بیگانگان و هجوم تبلیغاتی و سیاسی و اقتصادی به نظام، سخت به توکل بر خدا و اعتماد به نفس و تکیه بر توان اسلامی و پرهیز از گرفتار شدن در دام داوری ها یا دل سوزی های بیگانگان معتقد و ملتزم. بینش دیگر، هرچند دلش همین را می خواهد و زبانش همین را می گوید و قلمش همین را می نویسد، اما چون همه مختصات لازم برای پیمودن این راه دشوار را ندارد، در عمل لرزان و لغزان.

بینش اول به نظام و شیوه ای برای زندگی امت ما معتقد است که در عین گشودن راه به سوی همه نوع پیشرفت و ترقی، مانع حل شدن مسلمان ها در دستاوردهای شرق یا غرب باشد و آنان را بر فرهنگ و نظام و ارزش اصیل و مستقل اسلام استوار دارد. بینش دیگر با حفظ نام اسلام و بخشی از ارزش های آن، جامعه را به راهی می کشاند که خود به خود درها را به روی ارزش های بیگانه از اسلام و بلکه ضد اسلام می گشاید. اگر این دو بینش در اداره امور جمهوری اسلامی ادامه یابد، نه کارهای جاری مردم سر و سامان پیدا می کند، نه مشکلات موجود دینی، فرهنگی، اخلاقیات اجتماعی و اقتصادی این مردم رنج دیده و محروم و ایثارگر با سرعت و قاطعیت کافی حل می شود و نه می توان برای آینده طرح های اصیل اسلامی ریخت و به مرحله عمل درآورد."

نامه تاریخی شهید بهشتی به حضرت امام (ره) - ۱۳۵۹/۱۲/۲۲

رهبر معظم انقلاب نیز در سال های قبل از انقلاب معرفی مکتب اسلام را با تمام عناصر و مفاهیم فکری و عملی که ناظر به زندگی جمعی انسان ها باشد از فوری ترین ضرورت های تفکر مذهبی می دانند و در مقدمه کتاب طرح کلی اندیشه اسلامی چنین می نویسند: "طرح اسلام به صورت مسلکی اجتماعی و دارای اصولی منسجم و یک آهنگ و ناظر به زندگی جمعی انسان ها، یکی از فوری ترین ضرورت های تفکر مذهبی است... مسائل فکری اسلام، به صورت پیوسته و به عنوان اجزای یک واحد، مورد مطالعه قرار گیرد و هر یک

به لحاظ آن^۱ که جزئی از مجموعه دین و عنصری از این مرکب و استوانه^۲ ای در این بنای استوار است و با دیگر اجزا و عناصر، هم آهنگ و مرتبط است - و نه جدا و بی ارتباط با دیگر اجزا - بررسی شود تا مجموعاً از شناخت این اصول، طرح کلی و همه جانبه ای از دین، به صورت یک ایدئولوژی کامل و بی^۳ ابهام و دارای ابعادی متناسب با زندگی چندبعدی انسان، استنتاج شود^۴ ۱۳۵۳/۸/۳

خلا حرکت شهید مطهری و پاسخی که باید به نیاز جوانان و نسل های پیاپی در جهت شناخت اسلام کامل داده می شد سال های متمادی پس از پیروزی، انقلاب و انقلابیون را آزار می دهد و امام خامنه ای حفظه الله در این باره در تاریخ ۱۳۶۶/۲/۵ می فرماید: "واقعا نیاز است به کسانی که افکار اسلامی را همین طور که شهید مطهری نگاه می کرد [بنگرند] با همان دقت، با همان همه سونگری، با همان اخلاص، با همان بی توقعی، ... حاضر بود سرمایه گذاری کند از شخصیت خودش به تمام ابعاد، به هر شکلی ... این خلاء باید پر بشود به یک شکلی. البته ما چهره های برجسته ای داریم، این به این معنی نباشد که ما ناشکری کنیم؛ وجود فضلا و علما و محققین و اندیشمندان که واقعا هر کدام یک گوهر گرانبهائی هستند، ما واقعا قدر اینها را باید بدانیم، و از این گونه افراد داریم در حوزه علمیه، در بیرون حوزه علمیه، شخصیت های بزرگی هستند. لکن آن شخصیت چند جانبه چند بعدی در همه زمینه ها خیلی کم پیدا می شود و ما واقعا این خلا را احساس میکنیم." تا اینکه ثمره تلاشهای آیت الله مصباح در طول سالهای دفاع از مرزهای عقیده و ایمان در موسسه باقر العلوم (ع) با هدایت حضرت امام (ره) و موسسه امام خمینی (ره) با هدایت امام خامنه ای (حفظه الله) به بار می نشیند و اولین دوره های طرح ولایت که هدف اساسی آن معرفی پایه های فکری و بنیان های اساسی اندیشه اسلامی است با استقبال صدها جوان از سراسر کشور در سال ۱۳۷۵ آغاز می^۵ گردد و ده سال پیاپی رهبر انقلاب با متولیان و برگزار کنندگان و فارغ التحصیلان طرح ولایت دیدار می کنند و در تمام این دیدارها توصیه هایی را می فرمایند که هر کدامشان مسئولیتی سنگین بر دوش دغدغه مندان حاکمیت باورها و ارزشهای اسلامی می گذارد.

ایشان در دیدارهای آغازین با دانشجویان شرکت کننده در طرح ولایت با صراحت تمام بشارتی عظیم در پرشدن خلاء وجود شهید مطهری در انقلاب اسلامی می دهند و آیت الله مصباح یزدی را پرکننده این خلاء بزرگ در انقلاب و مرکز توجه جوانان سراسر کشور قرار می دهند و می فرمایند: امروز بحمدالله نظام اسلامی ما مفتخر است که شخصیتهای برجسته علمی و معنوی در آن حضور دارند؛ مثل همین شخصیت عزیز و عظیم جناب آقای مصباح که بحمدالله این کار هم از برکات ایشان است. من ایشان را نزدیک به چهل سال است میشناسم و به ایشان ارادت قلبی دارم؛ فقیه، فیلسوف، متفکر و صاحب نظر در مسائل

اساسی اسلام. اگر خدای متعال به نسل کنونی ما این توفیق را نداد که از شخصیت‌هایی مثل مرحوم علامه‌ی طباطبایی، یا مرحوم شهید مطهری استفاده کند، بحمدالله این شخصیت عزیز و عظیم، خلاء آن عزیزان را در زمان ما پر میکنند... بنده از هر جا که کسب خبر کردم در سرتاسر کشور اطلاع یافتیم که نسل جوان ما به ایشان [علامه مصباح] شدیداً علاقه‌مند و معتقد و قدردان است. این هم نعمت بزرگ خدا و دلیل سلامت این کار [طرح ولایت] است. وقتی انسان با روح و با هدف خدایی وارد میدان شد، همین‌طور میشود. امیدوارم ان‌شاءالله این کار در حدّ عالی، نتایج و ثمرات خودش را به بار بیاورد. (۷۸/۶/۱۳)

و درباره ضرورت و اهمیت طرح ولایت در این دیدارها فرمودند:

"واقعاً این کار [طرح ولایت] جزء کارهای بنیانی است، خیلی کارهای خوب داریم ولی بعضی کارهای خوب بنیان‌سازی است... تفکر فلسفی اسلام و فهم درست از مبانی اسلامی کاری می‌کند که انسان در هر لحظه از لحظات احساس می‌کند که در کجای راه و به سمت کدام هدف حرکت می‌کند، قدرت تحلیل برای حوادث پیدا می‌کند و وظیفه خودش را در هر شرایطی تشخیص می‌دهد (۷۵/۶/۲۰)

پس از آن، معظم له در دیدارهای پیاپی مدام بر گسترش طرح ولایت برای جوانان تاکید می‌نماید تا آنکه، امر به فراگیر شدن آن را صادر می‌فرماید: "به نظر من این طرح (طرح ولایت) بایستی فراگیر شود... هرچه درباره‌ی آن سرمایه‌گذاری شود، به نظر من زیاد نیست (۷۸/۶/۱۳)

و در هجمه سنگین معاندین داخلی و خارجی علیه مطهری زمان در دیدار با دانش‌آموختگان طرح ولایت هشدارهایی میدهند که برای همه دلسوزان تفکر ناب اسلامی جای تامل دارد که می‌فرمایند: "و هم پنهون عنه ویناؤون عنه... درباره پیام پیغمبر اسلام نیز همین‌طور بود. دشمنان، هم دیگران را از قرار گرفتن در شعاع این افکار نورانی نهی میکنند، و هم خودشان را... این هجوم‌های تبلیغاتی را که به شخصیت‌های برجسته، به انسان‌های والا و با اخلاق‌های برجسته میکنند؟ اینها همه‌اش نشان دهنده اهداف و نیات دشمن است. وقتی یک نفر مثل جناب آقای مصباح که حقیقتاً این شخصیت عزیز، جزو شخصیت‌هایی است که همه‌ی دلسوزان اسلام و معارف اسلامی بایستی از اعماق دل قدردان و سپاسگزار این مرد عزیز باشند، مورد هجوم تبلیغاتی قرار می‌گیرد، می‌بینید که «وهم پنهون عنه ویناؤون عنه». حرف رسا و نافذ، منطق قوی و مستحکم، هر جایی که باشد، دشمن آنجا را زود تشخیص می‌دهد؛ با شهید مطهری نیز همین‌گونه برخورد کردند. ۷۹/۰۶/۱۰"

اما افسوس با وجود حمایت‌های بی‌دریغ امام خامنه‌ای عزیز مبنی بر گسترش طرح ولایت که همه دست‌اندرکاران فرهنگی کشور را به مغتنم شماری و استقبال فرا می‌خوانند و می‌فرمایند: "ان شاء الله... این کار (طرح ولایت) هم باید روز به روز به همین صورت قوی و خوب توسعه پیدا کند و کسانی که دست‌اندرکار مسائل فرهنگی هستند مغتنم بشمارند، قدر بدانند و از آن استقبال بکنند (۷۸/۶/۱۳)" آنگونه که باید از سوی مجموعه‌های دانشجویی و فرهنگی توجه جدی نمی‌شود و این ثمره علمای اسلام و صدها سال مجاهدت‌های فکری در طول قرون و ده‌ها سال مجاهدت هدفمند در نیم قرن اخیر که علامه مصباح درباره آن تعبیر زیر را می‌فرمایند؛ همچنان در جامعه محجور می‌ماند:

-بنده قریب به ۷۰ سال است که مشغول تحصیل علوم دینی هستم و به اندازه وسع خودم، کارهایی نیز چه قبل از انقلاب و چه بعد از انقلاب انجام داده‌ام؛ اما صادقانه می‌گویم که آنچه امروز به نام طرح ولایت معروف

است، بهترین خدمتی بوده است که بنده در طول این ۷۰ سال در انجام آن سهمی داشته‌ام، ... بنده معتقدم بهترین خدمتی که می‌توان برای نسل آینده کرد، انتقال این مفاهیم به صورت معقول و قابل باور و قابل عمل است.

- دوره طرح ولایت و شش کتاب آن حاصل تلاش‌ها و فعالیت‌های ده‌ها نفر در طول ده‌ها سال است که از افکار علامه طباطبائی، شهید مطهری و حضرت امام (ره) در آن‌ها استفاده شده است.

- امتیاز و ویژگی اول این طرح این است که طرح ولایت، یک نظام هماهنگ فکری را عرضه می‌کند، بنده در کارهای فرهنگی که در طول ۶۰-۷۰ ساله عمرم انجام داده‌ام کمتر کاری را می‌شناسم که به اندازه طرح ولایت برکت داشته باشد. این کار حاصل ۴۰-۵۰ سال تدریس و تحقیق در مسائل اسلامی، که ثمره‌اش امروز به این شکل فشرده در اختیار شما قرار گرفته است.

- مسائلی که به صورت چند کتاب در اختیار شما قرار گرفته و شما در مدت یک ماه آن را می‌خوانید، دست کم بیش از ۴۰ سال مورد تفکر و کار دقیق علمی قرار گرفته تا چنین ساده و روان تدوین شده، به دست شما برسد.

تا اینکه دوباره تأکیدات امام خامنه‌ای مبنی بر اهمیت تقویت بنیه‌های اعتقادی و ضرورت طرح ولایت دوباره لب به سخن می‌گشایند و می‌فرمایند:

- تقویت بنیه معرفت دینی بسیار مهم است. احساسات خوب است، عواطف خوب است و تحریک آن هم خوب است مثل همین اربعین که مردم با عواطفشان و با احساساتشان شرکت می‌کنند. اما احساسات می‌تواند پوچ باشد و می‌تواند مبتنی بر مبانی باشد. باید اصول و مبانی را در اذهان تقویت کرد. بنیه‌های فکری خیلی مهم است. بنیه‌های فکری راه معرفت دینی را باید تقویت کرد... همین طرح ولایت چیز خوب و الگویی است که محصول آقای مصباح‌آدام الله بقاءه است، که ایشان هم منبع فکر و محتوا را داشتند و هم ابزار را - مانند شاگردان - این تجربه است باید حمایت شود. (۱۳۹۵/۸/۱۹ - با تلخیص)

اما افسوس بسیار که نه آن دغدغه‌های شهید مطهری و شهید بهشتی درک می‌شود و نه عمق توصیه‌های امام خامنه‌ای عزیز، و مشغول شدن متولیان فرهنگی کشور به ظاهر ساختمان فرهنگی آن، غفلتی عظیم از بنیان‌های فرهنگی را رقم زده است که نمی‌دانند این ساختمانی که بنیان آن سست و ستون آن ترک برداشته را ناکاری و آینه کاری نگه نخواهد داشت و آنچه در ظاهر امروز نمایان می‌شود ریشه در باورها و ارزش‌های زیرین جامعه دارد و بلای عظیمی است این مشغول شدن به تظاهرات فرهنگی که پی‌جویی درمان آن، جمعی از افسران جنگ نرم گذشته از خود را لازم دارد که در جهت معرفی باورها و ارزش‌های اصیل اسلامی به سیل جوانان علاقه‌مند؛ سر از پا نشانند.

به اذعان و اقرار بسیاری از فراگیران تحولات عمیقی در بنیه‌های فکری، معرفتی و اخلاقی ایشان شکل گرفته است که چیزی قریب ۸۰۰ دهنه‌نویس این عزیزان در سال‌های اخیر؛ خود گواه روشنی بر این تأثیر گذاری معارف اصیل و ناب اسلامی است که کام‌تشنه بسیاری از معارف جویان را سیراب کرده است.

قسمت هایی از بیانات امام خامنه ای حفظه الله درباره طرح ولایت

-آنچه که من را به این اجتماع، به این برنامه، به این اردو و به این مجموعه‌ی علمی و آموزشی و فرهنگی دلبسته و معتقد میکند، این است که در این جا آمیزه‌ای از علم و ایمان و از تفکر و عاطفه، مشاهده میشود. (۷۹/۶/۱۰)

• این معرفت‌ها باید ملاک فعالیت سیاسی را هم به دست شما بدهد. این باید با ملاک‌های ناشی از همین معرفت اسلامی باشد. اگر این ملاک‌ها در دست یک فعال سیاسی نباشد، جبهه‌ها را اشتباه می‌کند، جبهه حق و باطل را با هم مخلوط می‌کند، از هم تمیز نمی‌دهد (مقام معظم رهبری ۸۱/۵/۱۷)

• لازم است تشکر کنم از معلّمان، استادان، دست‌اندرکاران و مدیران این تلاش فرهنگی [طرح ولایت] که بسیار با ارزش است. مخصوصاً از شخص جناب آقای مصباح که حقیقتاً یکی از وجود‌های مبارک و مغتنم در دوره‌ی ما هستند و منبع فکر و اندیشه‌ی بی غل و غش معارف اسلامی. ان شاءالله خداوند به ایشان و دیگر دست‌اندرکاران توفیق ادامه‌ی این خدمت بسیار با ارزش را عنایت کند و وسیله‌ی بهره‌مندی هر چه بیشتر، گسترده‌تر و عمیق‌تر جوانان را از این سرچشمه‌های معرفت فراهم کند. بیانات در جمع دانشجویان و دانش‌آموزان طرح ولایت - ۱۳۸۱/۵/۱۷"

• شما جوانان عزیز، هم پسرها و هم دخترها، هم دانشجویان و هم دانش‌آموزان، این آگاهی‌هایی را که به دست آوردید، معلوماتی که کسب کردید و کتاب‌هایی را که فرا گرفتید استمرار ببخشید. رابطه خود را با این مرکز ادامه بدهید. (۷۸/۶/۱۳)

• در طول تاریخ هر جا شما پرچم برافراشته حقی را ملاحظه میکنید، در پای آن پرچم، یک جمع جوان با ایمان خواهید دید، غیر از این نمیشود. فرموده اند: ...بر شما باد به جوانان، خود پیغمبر اکرم هم در مدینه این بار سنگین را، و پیش از آن در مکه در آغاز بعثت بر دوش یک تعدادی جوان قرار دادند و الا این بار به منزل نمی‌رسید هم نیروی معنوی جوانان، نیروی روحی جوانان، انگیزه، نشاط، روحیه حق‌پذیری، کمی تعلقات دنیوی و هم توانایی و طاقت جسمی جوان آنها را برای کارهای بزرگ آماده میکند و وقتی که معرفت ایمانی روشن و مستدل از سوی پیغمبران به این دل‌های نورانی و به این رو‌ها تلقین و منتقل میشد، آنوقت همان چیزی به وجود می‌آمد که از او تعبیر شده است به زبرالحدید یعنی پاره‌های پولاد آبدیده."

• جوانی که با معرفت درست اسلامی مجهز است، همت او این نیست که فقط شبهه‌ها را برطرف کند یعنی موضع دفاعی ندارد، موضع یک جوان آگاه دارای اعتماد به نفس، از لحاظ ابزار منطقی و فکری، موضع تهاجمی است."

• اهمیت کار شماها و این طرح ولایت و این زحمات حقیقتاً ارجمندی که برای این‌گونه کارها کشیده می‌شود، در این جاست که شماها دارید با آگاهی، وارد عرصه‌ی حیات اجتماعی خودتان در دوران جوانی می‌شوید. این معرفت‌ها، این آگاهی‌ها و این آشنایی با مبانی دین و مبانی فرهنگ محکم و استوار دینی، چیز خیلی عظیمی است.

محتوای طرح ولایت

سلسله دروس مبانی اندیشه اسلامی

معرفت شناسی

ناشر: انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

تعداد صفحات ۳۲۹

معرفی کتاب

بدون تردید در علوم بشری با مجموعه ای از قضایا مواجه هستیم. برای هر محقق و اندیشمندی جای این پرسش است که با چه میزانی، در مورد گزاره های آن داوری کند و با چه ابزاری آنها را بشناسد و بر چه اساسی معیار صدق و کذب آنها را تشخیص دهد؟ معارف و آموزه های اعتقادی و عملی اسلام

نیز از راه های گوناگون، همچون راه عقل و نقل، به دست می آیند. تعمیق این آموزه ها و تحقیق در آنها نیازمند بررسی اعتبار این معارف و راه های تحصیل آنهاست. این کتاب، به عنوان نخستین بحث بنیادین در اندیشه های اسلامی، به ارزیابی این معارف می پردازد. بدین منظور، مهم ترین مباحث معرفت شناسی، همچون بررسی اقسام معرفت، راه های معرفت و ارزیابی آنها و پاسخ به شبهات شکاکیت و نسبیّت گرایی و نیز هرمنوتیک فلسفی، تعدد قرائت ها و پلورایسم دینی با بیانی روان مورد بررسی قرار می گیرند.

خداشناسی

ناشر : انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

تعداد صفحات ۲۲۴

معرفی کتاب

کتاب حاضر با این هدف تدوین یافته که مبانی فلسفی لازم برای مباحث خداشناسی را به صورت نسبتاً ساده و روان، و در عین حال، کاملاً استدلالی بیان کند و بر پایه آن، اساس اعتقادات دینی را اثبات کرده، شبهات مربوط را به صورتی مناسب پاسخ دهد.

این کتاب مشتمل بر دو بخش است: بخش اول، شامل برخی مباحث عام فلسفی مانند مواد ثلاث و علت و معلول که تلاش شده است تنها در حد مورد نیاز برای تامین هدف گفته شده بدان‌ها پرداخت شود. بخش دوم کتاب، خداشناسی استدلالی است که همان اصول فلسفی اثبات شده در بخش نخست را عملاً به کار می‌گیرد و وجود خداوند، و توحید ذاتی، صفاتی، و افعالی را اثبات می‌کند و به مبحث جبر و اختیار و هدف آفرینش نیز می‌پردازد.

انسان شناسی

ناشر : انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

تعداد صفحات ۲۷۹

معرفی کتاب

تحلیل مسائل بنیادینی همچون ساحت‌های وجودی انسان، توانایی‌ها و استعداد‌های وجودی وی، حیات پس از مرگ، هدف غایی از آفرینش انسان‌ها و راه رسیدن آدمی به سعادت حقیقی، از جنبه‌های گوناگونی اهمیت دارد؛ اولاً از آنجا که

موضوع و محور علوم انسانی، انسان است، پاسخ به این مسائل در رسیدن به دیدگاهی جامع در مسائل علوم انسانی ضروری است؛ ثانیاً مفاهیم اخلاقی، همانند «خوب و بد»، «باید و نباید»، «حق و باطل» در نسبت با حقیقت وجودی انسان مطرح می شوند. بر همین اساس، تعیین ملاکی مشخص برای این امور هنجاری در حوزه های گوناگون فردی و اجتماعی (همانند حقوق، سیاست، اقتصاد، هنر و ...) به نوع نگرش به انسان بستگی دارد؛ ثالثاً تبیین و اثبات معارفی همچون ضرورت حیات پس از مرگ و وجود راه سعادت انسان (دین) و ویژگی های این راه، مبتنی بر شناختی صحیح از کمال «انسان» است. امور فوق در کتاب حاضر (انسان شناسی) مورد بررسی می شود.

فلسفه اخلاق

ناشر: انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

تعداد صفحات ۲۸۳

معرفی کتاب

هنگامی که مکاتب گوناگون اخلاقی راه های متنوعی برای زندگی مطلوب ارائه می دهند، فلسفه اخلاق است که می تواند با کنکاش در مبانی اخلاق، ملاک گزینش مکتب معقول را بیابد. این کتاب، در پی دفاع عقلانی از مکتب ارزشی و اخلاقی اسلام، با توجه به دیدگاه های بدیل و ابهام های موجود است. این کتاب با

محور قرار دادن مسئله واقع گرایی در اخلاق، مکاتب گوناگون اخلاقی را بررسی کرده، با اثبات واقع گرایی در اخلاق، به ارائه معیار ارزش اخلاقی می پردازد، و با استفاده از آن راه ارزیابی صفات اکتسابی و کارهای اختیاری را بررسی می کند. روش بحث برای اثبات مبانی، عقلی است، اما از آیات قرآن کریم و روایات معصومین علیهم السلام نیز در معرفی مکتب اخلاقی اسلام استفاده شده است.

فلسفه حقوق

ناشر : انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

تعداد صفحات ۳۰۵

معرفی کتاب

امروزه تا حدود زیادی مرسوم و مقبول است که بحث های کلی، بیرونی و عقلی - تحلیلی درباره یک پدیده یا یک علم را زیر عنوان «فلسفه» آن پدیده یا علم، مطالعه کنند و «فلسفه حقوق» نیز چنین است. در این اثر، مراد از فلسفه حقوق، دانشی است که با شیوه عقلی - تحلیلی،

کلی و بیرونی، قواعد حقوقی (=قانون) را مورد بحث قرار می دهد و از چیستی، مبنا، هدف، مشروعیت قانون و مانند آن سخن می گوید. نویسنده در این کتاب، از انبوه مباحثی که زیر عنوان «فلسفه حقوق» طرح شدنی است، به طرح مهم ترین آنها بسنده کرده، پس از بیان مفاهیم و اصطلاحات و تبیین امکان بحث از

«فلسفه حقوق اسلامی»، از رابطه حقوق با اخلاق و دین سخن گفته، لزوم دینی (اسلامی) بودن حقوق را تبیین کرده، و به دنبال آن، مهم ترین بحث فلسفه حقوق، یعنی مبنا و هدف حقوق را از سه دیدگاه حقوق طبیعی، حقوق پوزیتیویستی و حقوق اسلام مورد مطالعه قرار داده و در ادامه و برای تکمیل بحث، از ویژگی ها و منابع حقوق اسلام سخن گفته و سرانجام با نگاهی تطبیقی به «حقوق بشر» از دو دیدگاه اعلامیه جهانی حقوق بشر و اسلام، کتاب را به پایان برده است.

فلسفه سیاست

ناشر : انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

تعداد صفحات ۳۱۱

معرفی کتاب

کتاب «فلسفه سیاست»، از جمله سلسله کتب مبانی اندیشه اسلامی است که متکفل طرح مباحث بنیادین مربوط به نظام سیاسی اسلام است. تلاش شده اهمّ مباحث کلان و مبنایی مرتبط با نظام

سیاسی اسلام در این اثر گنجانده شود؛ بدین منظور، پس از توضیح برخی واژگان کلیدهای مرتبط، از رابطه دین و سیاست سخن به میان آمده است. در ادامه، در بحث از مشروعیت سیاسی، پس از بررسی مفهومی، برخی نظریات مربوط به ملاک مشروعیت به بحث گذاشته شده، در نهایت، دیدگاه اسلام در این زمینه مطرح شده است. به منظور تبیین جایگاه مردم

در حکومت اسلامی، مبحث بعدی به تبیین چنین جایگاهی اختصاص یافته است. از آن پس، عمده مباحث این نوشتار معطوف به عصر غیبت گردیده، مسائلی همچون تبیین مفهومی، پیشینه، ادله، شرائط و میزان اختیارات ولی فقیه مطرح شده است. در پایان نیز، به منظور اثبات کارآمدی نظریه ولایت فقیه، از بعد نظری و عملی، این کارآیی نشان داده شده است.